

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnia huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXIX. An Monachis sit Laborare neceſe?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

A V T O R. I. Habitum notabili prouidentes mundi contemtum ac pœnitentiam indui peruetus est. Teste S. Dionysio lib. Eccl. Hierarch. c. 6. Athanasius, ait *fuscam ac vilem* gerunt: Palladius, *cucullus* usas *Sanctimoniales*: Tertullianus, *Deo dicatos habitus* ferunt. Ecce antiquitatem.

II. **R A T I O** monastici habitus est Dionysio Basilio, 1. *Mutatio vitæ*, & ad designandum huius propriā professionem. 2. *Vt sic insignes habitu cogantur rectius viuere, ceu cognitu faciles.* 3. *Cucullus*, ait Cassianus, denotat infantilem simplicitatem & innocentiam. 4. *Sacculus*, ait Hieronymus & Cassianus pœnitentiam, mundique contemtum indicat.

III. **T O N S U R A R I.** peruetus est. Dionys. *Sacerdos signo crucis eum consignatum pondet; omniq[ue] ueste detracta eum alia induit.* Anicetus Papa iubet in modum sphæræ caput radi. Isidorus & Beda aiūt, S. Petrum gestasse primum coronam; ac inde clericalem descendere tonsuram, similem hodiernæ monachali, teste *Concilium Toletano*.

IV. **R A T I O** Tonsuræ. 1. Quia, Concil. Agath. iubet pœnitentes tonderi. 2. *Isidori*: Imitatio Nazaræorum, qui die consecrationis suæ radebantur, coma infernè defluente. 3. *Beda*. In signum coronæ Dominicæ. 4. *Isido*. In signum abiendi ororum superfluorum. 5. *Dionysius*. In signum vitæ apertæ & puræ.

Vnde figmenta Lutheri & Caluini patent.

D I C O AD ista *Isidio* teste: Sic tonderi, erat ornare comam: quod ueti-

tum. Deinde, Sacerdotibus iudiciorum erat prohibita rasura; ne similes essent gentilium sacrificieulis. Demum, ista erant Ceremonialia; ideo nil obligant hodie.

Q V A E S T I O L X I X.

An Monachis Laborare necesse:
& non fas Mendicare?

C A L V I N V S *Instit. l. 4. c. 31. §. 10.* Cum Wiceloffo pertendit, Monachos solum suis vietutare laboribus oportere.

1. Idque vi seu Praecepti, seu Consilii, Eph. 4. 1. Thess. 4. 2. Thess. 3. 2. Quia, & Augustinus lib. de opere Mon. cap. 17. nec contemplatiuos, vt maxime vult exemos à labore. 3. Quia, sic mos perpetuus obtinet monasticus.

A V T O R. Laborandi præceptum diuinam omnibus commune est.

1. *Vt, Eph. 4. non furetur quis.* 1. *Vt, Thess. 4. Honestè ambuletis ad eos, qui foris sunt;* Et nullius aliquid desideretis. 2. *Thess. 3. Audiuiimus enim aliquos inter vos inquietos esse, nil operantes, sed curiosè agentes.*

2. Qua causa S. Augustinus arguit otiosos laborifugas. Qui autem prædicant, sacrificant, verè laborant operarii digni etiam mercede sua. Quin, cap 25. ait ex Act. 11. qui omnia in commune ad pedes Apostolorum depoluerant, nō coactos laborare; sed collectis Gracorum sustentatos esse.

3. Nec contemplatiuos ad laborem obligat, cum intendunt altiori bono orationis, P̄almodia. &c. Quæ tamen vult interponi exercitio corporali.

4. Ad hoc quoddam sua regula adstringebat principaliter: quod plerique venirent laici ad monasticen.

Hinc

Hinc corrunt obiecta prius.

II. LUTHERVS art. v/s. BRENTIUS in Confess.
Wittenbergiac. de Votis Nefas ducunt MENDICARE
Monachos; esseque ob id extra statum salotis.

SVAVENT. 1. Quid exponunt se periculo mori-
endifame.

2. Quia elemosina debentur solum impotentibus
ad seculendos.

3. Quia diuina humanaque lex vetat voluntariam
mendicitatem. Ita & omnes damnati, heretici in
meo Antichristo part. 2. q. 29.

4. Quia Christus, tisi pauper, non tamen mendica-
uit; vt Ad successor in orbis dominio, licet obstante ei
lege ciuili.

5. Etsi mendicasset Christus, esset tamen opus ad-
mirandum, non imitandum; sicut ieunium XL, dies
rum.

6. Apostolorum vita, omnia relinquentium, erat
solum ad tempus instituta, & Dominus reuocauit,
Luc. 22. Sed nunc, qui habet saccum, tollat, similiter
& peram.

7. Quia Apostoli ex iustitia victum à populo repe-
bant; Matth. 10. Dignus est operarius mercede sua.
a. Cor. 9. Quis militat stipendiis suis vnguam?

AUTOR. Vitam MENDICANTIVM
Religiosorum Pontifices, & generale
Concilium Lugdunense approbarunt,
vt sanctam. Et recē. 1. Domini & A-
postolorum fundatam Exemplum, & Do-
ctrinā. Vide in meo Antichristo part. 2.
quest. 29. 2. Illustratam à Deo mira-
culis; præsertim per S. Dominicū &
S Franciscum, qui ad instar Regulæ sibi
acceperunt caput 10. Matthæi: sequenti-
bus signis, ad innumeram infidelium
conuersionem.

DICO AD I. Psal. 36. Junior fui,
etenim senui, & non vidi iustum derelictum.
Spera in Domino, & fac bonitatem; & inha-
bita terram, & pasceris in d'uitius eius. Adeo
non periculum est de morte ex fame;
nec est tentatio contra Deum.

AD II. Debentur maximè propter
Christum pauperibus; inque Christi E-
vangelio laborantibus.

AD III. D. Thomas opusc. 19. I-

sto, Non erit mendicui inter vos, mandatur
diuitibus liberalitas, ne quis egere sinatur.
Deinde promittitur tanta libertas,
per quam non erit mendicus.

AD IV. Dominum illud origina-
le periit per iustè introductam rerum di-
visionem: vnde carere eo voluit Domi-
nus. Nec tamen ex carentia dominii,
sed amore solo Paupertatis, mendicus e-
rat: nec ditescere voluit, cum potuisset,
in Regem electus: quod fugit.

AD V. Est & imitandum; quò mil-
lus ad id miraculo opus; sicut nec ad
dierum XL. ieunium.

AD VI. Si ad tempus; ergo licita
est in se vita mendica. Neque reuocauit
Christus, vt patet, 1. Cor. 9. Sed ostendit,
in quanto sint timore fururi tempore
Passionis suæ. Nam qui dixit: Nolite
posidere aurum: Ipseloulos habebat sub
fure custode luda.

AD VII. Apostoli non ex debito
ministrabant spiritalia populo, sed ex
charitate, Christo quidem adhuc viuen-
te; ideo non ex iustitia quoque exigebat
sustentationem; sed ex æquitate & cha-
ritate.

I X. DE LAICIS.

QVÆSTIO LXX.

An Politica Potesas sit bona, & lucta
Christianis?

DONATISTAE Magistratum Autoritatem
Dominino tollebant.

LIBERTINI superi, prætextu Christiana
Libertatis, idem innouarunt primi.

ANABAPTISTAE & TRINITARII in
Transylvaniani et fateri cogantur, in Veteri

Gg Tc-